

Bestemmingsplan "Partiele herziening verbod voor winning van schaliegas en schalie-olie, gemeente Zwijndrecht"

Gemeente: Zwijndrecht
Datum: februari 2015
Fase: vastgesteld bestemmingsplan

TOELICHTING

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor het bestemmingsplan "Partiële herziening verbod tot winning van schaliegas en schalie-olie' gemeente Zwijndrecht" wordt gevormd door de motie van de gemeenteraad van 11 november 2013, tegen (proef)boringen naar schaliegas in de gemeente Zwijndrecht.

De gemeente Zwijndrecht heeft zich net als vele andere gemeenten in Nederland 'Schaliegasvrij' verklaard. Alhoewel (proef)boringen nu al niet toegestaan zijn wil de gemeente Zwijndrecht in de bestemmingsplannen, de verbodsbepaling uitdrukkelijk verankeren. Hiermee heeft de gemeente een expliciete weigeringsgrond voor de omgevingsvergunning wanneer een aanvraag wordt ingediend door een initiatiefnemer die een (proef)boring naar schaliegas of schalie-olie wil gaan uitvoeren.

1.2 Doel en planopzet

Met dit plan wordt beoogd een actief standpunt over schaliegas winning en schalie-olie winning in te nemen door algemene regels (bouw- en gebruiksregels) tegen winning van schaliegas en schalie-olie voor het grondgebied van Zwijndrecht in bestemmingsplannen op te nemen. Hiermee beoogd de gemeenteraad horizontale en verticale boringen tegen te gaan.

De "Partiële herziening verbod tot winning van schaliegas en schalie-olie, gemeente Zwijndrecht" is een zogenaamde parapluerziening. Die houdt in dat in de daarvoor in aanmerking komende bestemmingsplannen onder de bestemming algemene regels een verbod op de gebruiks- en een bouwregel wordt opgenomen, danwel toegevoegd.

In de algemene bouwregels wordt opgenomen danwel toegevoegd: 'Het is verboden om bouwwerken op te richten voor het (proef)boren naar gas (waaronder schaliegas) en olie (waaronder schalie-olie)'.
In de gebruiksregels wordt toegevoegd dan wel opgenomen dat onder strijdig gebruik in ieder geval wordt verstaan: "Het (proef)boren naar gas (waaronder schaliegas) en het (proef)boren naar olie (waaronder schalie-olie)".

Voorliggend plan heeft betrekking op zowel analoog vastgestelde bestemmingsplannen als op digitaal vastgestelde bestemmingsplannen. Dit is afhankelijk van het feit of het ontwerpbestemmingsplan voor of na 1 januari 2010 ter visie is gelegd. De analoog vastgestelde bestemmingsplannen zijn ook digitaal beschikbaar gesteld (middels een 'plancontour en pdf'). Er kan daarom worden volstaan met één plan.

De volgende vigerende bestemmingsplannen van de gemeente Zwijndrecht zijn opgenomen in dit plan:

Digitaal vastgestelde bestemmingsplannen	Datum vaststelling
• De Geer	vastgesteld 13 december 2011
• Rangeerterrein Kijfhoek	vastgesteld 10 april 2012
• Molenvliet – Ter Steeghe	vastgesteld 15 mei 2012
• Kort Ambacht	vastgesteld 26 juni 2012
• Bakestein	vastgesteld 21 mei 2013
• Groote Lindt	vastgesteld 4 april 2014
• Heer Oudelands Ambacht/Develpark	vastgesteld 29 januari 2013
• Oud Centrum	vastgesteld 29 januari 2013
• Heerjansdam – Gors	vastgesteld 8 april 2014
• Winkelcentrum Walburg	vastgesteld 8 april 2014
• Corridor	vastgesteld 18 juni 2013
• Ringdijk	vastgesteld 18 juni 2013
• Maasboulevard	vastgesteld 18 juni 2013
• Buitengebied	vastgesteld 18 juni 2013

Analoog vastgestelde bestemmingsplannen	Datum vaststelling
<ul style="list-style-type: none"> • Wijk Walburg • Nederhoven • Noord 2009 	vastgesteld 22 februari 2011 vastgesteld 10 april 2007 vastgesteld 5 januari 2010

Vastgestelde postzegelbestemmingsplannen	Datum vaststelling
<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeester Jansenlaan • Medisch Centrum Moermond • Uitbreiding Turnhal O&O • Molenweg 60 • Kromme Nering • Nehemia • Woonzorgcentrum Heerjansdam • Bunkerstations 	15 december 2009 14 september 2010 21 mei 2013 10 september 2013 19 november 2013 4 februari 2014 10 juni 2014 13 december 2011

1.3 Leeswijzer

Achtereenvolgens komen in deze toelichting aan de orde:

- Beleidskaders (hoofdstuk 2);
- Sectorale aspecten (hoofdstuk 3);
- Juridische planopzet (hoofdstuk 4).
- Uitvoerbaarheid (hoofdstuk 5);

HOOFDSTUK 2 Beleidskaders

2.1 Rijksbeleid

Het Rijk wil de weg vrij maken voor schaliegaswinning in Nederland. Ook in de ondergrond van de gemeente Zwijndrecht zou volgens de kaart "Schalieformaties Nederland" schaliegas aanwezig kunnen zijn.

In maart 2012 is de Structuurvisie infrastructuur en ruimte ([SVIR](#)) vastgesteld. Hierin is het rijksbeleid op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu in brede zin uiteengezet voor de periode tot 2040. Op dit moment wordt er nog gewerkt aan een Structuurvisie Schaliegas, en een integrale Structuurvisie voor de ondergrond. In de laatste wordt in overleg met de betrokken andere overheidsorganen het rijksbeleid voor het gebruik van de bodem vastgelegd, voor bijvoorbeeld de winning van olie, gas en aardwarmte, maar ook de opslag van grondwater, drinkwater en CO₂. De bedoeling is dat de Structuurvisie Schaliegas in STRONG (Structuurvisie ondergrond) wordt geïntegreerd.

Structuurvisie en Mer-procedure

Het Kabinet heeft besloten, mede naar aanleiding van een advies van de Commissie voor de m.e.r., om eerst nader onderzoek (in de vorm van een structuurvisie en plan-Mer) laten verrichten welke locaties in het land het meest geëigend zijn voor eventuele proefboringen.

Op die manier wil het Kabinet zich een oordeel kunnen vormen en komen enkel locaties in beeld waarvan vooraf bekend is dat de eventuele winning het meest kansrijk is en waar de gevolgen voor natuur, mens en milieu het beste kunnen worden geborgd.

Op verzoek van het ministerie van Economische Zaken heeft TNO in kaart gebracht welke potenties de diepe ondergrond van alle gemeenten in Nederland heeft ten aanzien van winning van onder andere warmte, gas, zout, (schalie)olie, (schalie)gas en opslag van onder andere energie, aardgas, CO₂ en nucleair afval.

2.2 Provinciaal beleid

De provincie Zuid-Holland heeft in recente stukken voor de vaststelling bodembeleid aangegeven eerst de resultaten van proefprojecten af te willen te wachten. Daarna mede op basis van de afwegingssystematiek van de Bodemladder een standpunt te bepalen over de winning van schaliegas in Zuid-Holland.

Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland hebben in maart 2013 de ontwerp Beleidsvisie Bodem vastgesteld. Belangrijk afwegingsinstrument is de 'Bodemladder' dat een voorkeursvolgorde uitspreekt dat bodemgebruik primair hernieuwbaar moet zijn en anderzijds aanvaardbaar. Lager op de ladder staan de onomkeerbaarheid en de beheersbaarheid van het bodemgebruik. De provincie is vooralsnog kritisch over de opsporing en winning van schaliegas of steenkoolgas.

Met de resultaten van het onderzoek van het Rijk zal de provincie te zijner tijd op basis van de Bodemladder een standpunt bepalen over de winning van schaliegas in Zuid-Holland.

2.3 Gemeentelijk beleid

Milieubeleidsplan Zwijndrecht

De afwegingen in de milieu-uitgangspunten vanuit de integrale visie op Zwijndrecht: 'een aantrekkelijke gezonde, veilige en duurzame woonplaats. Deze visie vormt de onderlegger voor de keuze van de thema's en de bijbehorende doelstellingen'.

- Aantrekkelijk: we willen een aantrekkelijk Zwijndrecht zijn. Zwijndrecht moet uitgroeien tot een gemeente waar mensen prettig kunnen leven, wonen en werken. Aantrekkelijk voor iedereen: kinderen, volwassenen en ouderen.

- Gezond: we vinden dit leefklimaat niet aantrekkelijk zonder een gezonde omgeving. Mensen in Zwijndrecht moeten gezond oud kunnen worden.
- Veilig: naast een gezonde leefomgeving willen we onze bewoners ook een veilige woonomgeving bieden. De veiligheidsrisico's van de centrale ligging van onze gemeente moet voor onze inwoners zoveel mogelijk beperkt worden.
- Duurzaam: het milieu wordt gezien als 'motor van innovatie': we proberen continu duurzame antwoorden te vinden op vragen over wonen, werken en leven.

De gemeente Zwijndrecht heeft al eerder uitgesproken een duurzame gemeente te willen zijn. Het winnen van fossiele brandstoffen is in strijd met dit uitgangspunt. De risico's van de winning van schaliegas en schalie-olie zijn te groot. Zo wordt tijdens het fraccen water, zand en chemicaliën in de ondergrond geperst. Een deel van de chemicaliën en de ontstane derivaten blijven in de grond achter. Dit kan een bedreiging vormen voor de drinkerwatervoorziening. Bovendien ontstaat er productiewater dat is verontreinigd met onder andere zware metalen en radioactieve elementen. Ook zijn er nog risico's op het gebied van bodemdaling, trillingen en gaslekken. Over de aard en de omvang van de gevolgen voor mens en milieu is nog te weinig bekend.

HOOFDSTUK 3 Sectorale aspecten

Bij het opstellen van een bestemmingsplan wordt (ook) aandacht besteed aan de omgevingsaspecten. Van onderdelen, als archeologie en cultuurhistorie, bodemkwaliteit, externe veiligheid, luchtkwaliteit, water, geluid, groen, verkeer en vervoer etc. wordt de wet en regelgeving beschreven en wordt onderzocht wat die aspecten betekenen voor de specifieke locatie en wordt een conclusie getrokken.

Dit bestemmingsplan is uitsluitend een bestemmingsplantechnische aanvulling op de regels uit de vigerende bestemmingsplannen gericht op het tegengaan van (proef)boringen. Een toetsing van de gebruikelijke omgevingsaspecten zijn om die reden achterwege gelaten.

HOOFDSTUK 4 Juridische planopzet

4.1 De figuur parapluplan

Dit bestemmingsplan is geen herziening die in de plaats komt van de alle vigerende bestemmingsplannen. Het plan beoogt slechts een verbodsregeling toe te voegen aan de vigerende bestemmingsplannen. Deze bestemmingsplannen moeten dan ook in samenhang met onderhavig plan worden gelezen.

4.2 Juridische planopzet

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is het verplicht bestemmingsplannen geheel digitaal op te stellen en vast te stellen.

Het bestemmingsplan is opgesteld aan de hand van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP 2012).

In de analoge vastgestelde bestemmingsplannen wordt voorzien in de terminologie van voorschriften (nu regels) en algemene gebruik, -bepalingen, -vrijstellingsbepalingen (nu algemene bouwregels -gebruiksregels).

Aan de bepalingen met betrekking tot de algemene regels in bestemmingsplannen wordt opgenomen, danwel toegevoegd:

1. algemene bouwregel: het is verboden om bouwwerken op te richten voor het (proef) boren van schaliegas en schalie-olie
2. algemene gebruiksregel: strijdig gebruik het (proef)boren naar gas (waaronder schaliegas), het (proef)boren naar olie (waaronder schalie-olie).

HOOFDSTUK 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van het Besluit ruimtelijke ordening is het concept ontwerpbestemmingsplan opgestuurd naar verschillende overleginstanties. Vooroverleg vindt gezien de strekking van dit plan beperkt plaats. Onderstaande instanties zijn verzocht om eventuele reacties kenbaar te maken:

1. Provincie Zuid Holland
2. Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Op het plan is geen reactie ontvangen.

Het ontwerpbestemmingsplan is in het kader van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode is een ieder de gelegenheid geboden om zienswijzen op het bestemmingsplan in te dienen. Tegen het plan zijn geen zienswijzen ontvangen.

5.2 Economische uitvoerbaarheid

Aan dit bestemmingsplan zijn, behoudens de kosten voor het opstellen van het plan en het begeleiden van de procedure, voor de gemeente geen kosten verbonden.

De bestemmingsregels behorende bij dit plan kunnen niet leiden tot een plan als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Het bestemmingsplan is niet gericht op ontwikkeling, maar op het voorkomen daarvan. Daarom bestaat er geen verplichting tot het opstellen van een exploitatieplan in gevolge de Wet ruimtelijke ordening.